

AKTUÁLNÍ INFORMACE K DIGITALIZACI STAVEBNÍHO ŘÍZENÍ DLE NOVÉHO STAVEBNÍHO ZÁKONA

Jana Hübschmanová a kolektiv Odboru digitalizace a informačních systémů MMR

Cílem digitalizace stavebního řízení je zjednodušit a zrychlit procesy v oblasti povolování staveb. Hlavními nástroji jsou Portál stavebníka a informační systém stavebního řízení pro oblast stavebního řízení. Nástroj pro digitalizaci územního plánování reprezentuje Národní geoportál územního plánování, tato oblast však není předmětem textu. Portál stavebníka slouží pro podání žádostí o povolení záměru, komunikaci se stavebním úřadem a přístup k informacím o probíhajícím řízení. Informační systém stavebního řízení integruje data a zefektivňuje práci stavebních úřadů a dotčených orgánů. Digitalizace přinese změny v práci úřadů a vyžádá si od nich v úvodním období zvýšené úsilí. Ministerstvo bude dále rozvíjet funkcionality informačních systémů a zajišťovat technickou a metodickou podporu. Očekávané výsledky digitalizace zahrnují zjednodušení a zrychlení stavebního řízení, zvýšení transparentnosti, zvýšení efektivity práce úřadů a lepší dostupnost informací pro stavebníky.

Od 1. 7. 2024 se začne používat nový stavební zákon (zákon č. 283/2021 Sb.) i v oblasti územního plánování a při povolování nevyhrazených staveb. I přes poměrně výrazné změny způsobené novelizací stavebního zákona, zejména v soustavě stavební správy, zůstává součástí zákona zcela nová úprava digitalizace stavebního řízení a územního plánování.

Cílem tohoto textu je poukázat na aktuální stav přípravy digitalizace stavebního řízení a popis hlavních výstupů, kterými jsou Portál stavebníka a informační systém stavebního řízení, s očekávaným zahájením od 1. 7. tohoto roku. Digitalizace územního plánování není předmětem tohoto textu.

S digitalizací stavební agendy se počítalo od počátku přípravy nového stavebního práva. Již v roce 2019 deklaroval věcný záměr stavebního zákona potřebu digitalizace tak, že: „*nové stavební právo by mělo odpovídat 21. století i po stránce používaných technologií. Mělo by být samozřejmostí, aby agenda územního plánování, povolování staveb a souvisejících úkonů byla digitalizovaná, resp. digitální v podobě odkudkoli a kdykoli přístupného elektronického informačního systému stavebních úřadů, který by obsahoval rejstříková metadata, elektronický originál správních spisů stavebních úřadů a propojení na informační systémy*

veřejné správy a další datové zdroje, a stal se náhradou za papírově vedený spis.“

Cesta k současné architektuře informačních systémů stavební správy se odvíjela poměrně složitě. První návrh architektury předpokládal existenci několika informačních systémů propojených integrační platformou. Ministerstvo pro místní rozvoj (dále jen „ministerstvo“) však přehodnotilo architekturu informačních systémů a předložilo Odboru hlavního architekta eGovernmentu¹ (dále jen „hlavní architekt“) ke schválení návrh nové architektury informačních systémů. Hlavní architekt k návrhu vyjádřil své souhlasné stanovisko v polovině listopadu 2022. Nová architektura odstranila zbytečnou neefektivní duplicitu ukládaných dokumentů a v neposlední řadě i výrazně zlevnila finanční nároky na pořízení soustavy informačních systémů o téměř polovinu nákladů (přibližně 900 mil. Kč). Výhodou nového uspořádání je modulárnost jednotlivých systémů, příprava na BIM, využití cloudu, standardizované technologie a aplikační programové rozhraní (API) a rovněž i přímé propojení s datovým fondem státu.

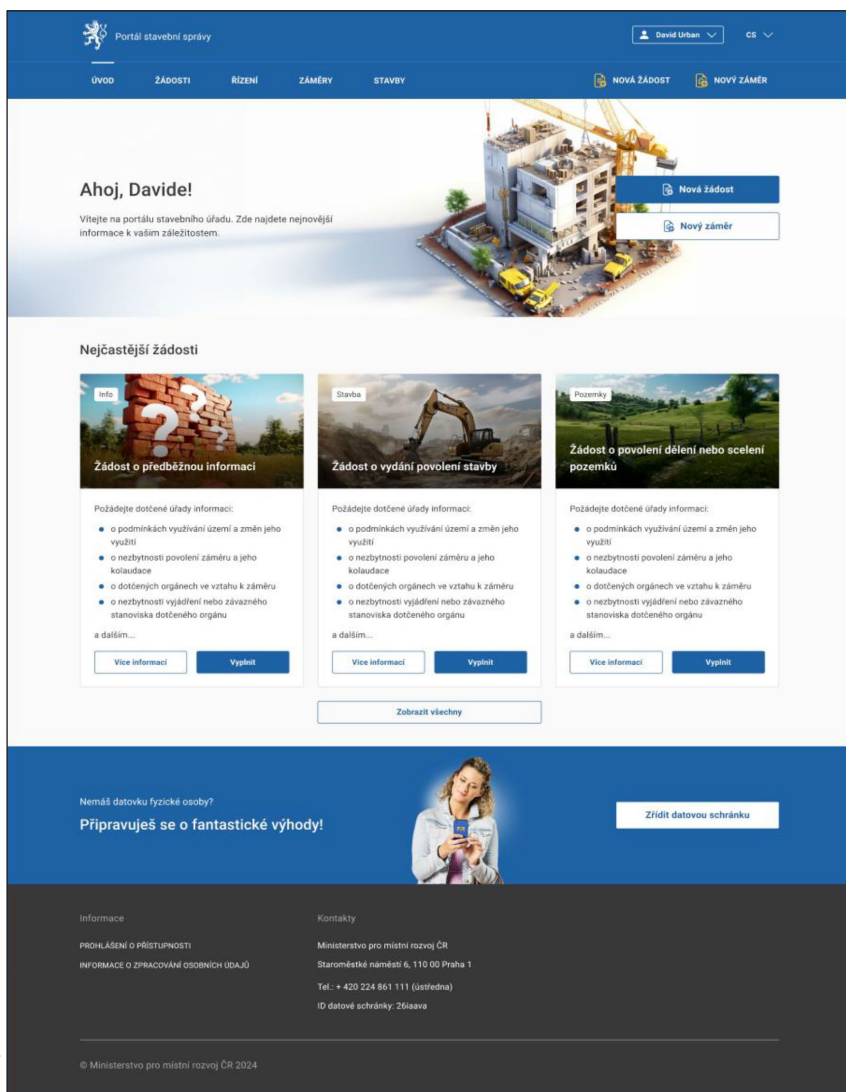
Stavební zákon v § 267 odst. 1 a 2 stanoví, že správcem informačních systémů veřejné správy ve věcech územního plánování a stavebního řádu je ministerstvo. Informačními systémy stavební správy jsou dle zákona:

- Portál stavebníka, který je vstupní bránou a kontaktním místem pro stavebníka při komunikaci se stavebním úřadem a dotčeným orgánem státní správy, činí-li dotčený orgán úkony podle jiného právního předpisu sloužící jako podklad pro vydání rozhodnutí podle stavebního zákona,
- evidence stavebních postupů a evidence elektronických dokumentací, které budou obsahovat dokumenty a údaje vzniklé při postupech stavebních úřadů a dotčených orgánů,
- informační systém identifikačního čísla stavby a
- informační systém stavebního řízení, který se stane novým agendovým informačním systémem především pro stavební úřady, tedy jejich hlavním pracovním nástrojem.

Mimo téma tohoto článku je Národní geoportál územního plánování, který bude novým agendovým informačním systémem pro orgány územního plánování.

Dvě nejviditelnější části digitalizace stavebního řízení reprezentují **Portál stavebníka** (dále v textu jen „portál“) určený pro stavebníky a širokou veřejnost vůbec a **Agendový informační systém** (informační systém stavebních řízení) určený pro úředníky stavebních úřadů a dotčených orgánů. Na oba systémy budou navázány evidence a podpůrné systémy

¹ Odbor hlavního architekta eGovernmentu v rámci Digitální a informační agentury.



Zdroj: MMR

Portál stavebníka

stavební správy. Je důležité zdůraznit, že ministerstvo jejich vývoj zadávalo s důrazem na jejich robustnost, stabilitu, škálovatelnost umožňující další rozšiřování a maximální uživatelskou přívětivost. Cílem je, aby všichni pracovali se státem garantovanými daty (propojený datový fond – PPDF). Uživatelé, ať již stavebníci či úředníci, nebudou muset do svých počítačů instalovat žádné zvláštní aplikace, vše poběží ve webovém rozhraní ve webovém prohlížeči po přihlášení se do účtu.

Portál

Veškeré informace o probíhajícím řízení bude mít uživatel k dispozici na portálu, který zajistí stavebníkům, případně účastníkům stavebního řízení, komunikaci se stavebním úřadem nebo dotčeným orgánem a přístup k informacím

a dokumentům v souladu se zákonným oprávněním. Bude-li stavebník chtít podat žádost o povolení záměru prostřednictvím portálu, přihlásí se pomocí dnes již běžně rozšířené „identity občana“, vyplní interaktivní formulář žádosti včetně příloh a dalších zákonem vyžadovaných dokumentů a odešle vše prostřednictvím portálu na stavební úřad. Vyžaduje-li záměr zpracování projektové dokumentace, vloží stavebník do portálu její elektronickou podobu. I po 1. 7. 2024 zůstává zachováno právo podat žádost v listinné podobě, nicméně je třeba dodat, že projektovou dokumentaci musí stavebník do portálu vložit vždy. I v případě, že stavebník využije poměrně dlouhého přechodného období dle ustanovení v § 329 odst. 3 zákona a použije při podání žádosti projektovou dokumentaci zpracovanou podle dosavadní úpravy i po nabytí účinnosti zákona, musí tuto dokumentaci „nahrát“ na

portál. Pouze v případech dokumentací některých jednoduchých staveb, které může zpracovat tzv. kvalifikovaná osoba, může stavebník tuto dokumentaci ke své žádosti předat v listinné podobě stavebnímu úřadu, který ji dle § 172 odst. 4 zákona vloží do evidence elektronických dokumentací.

Stavebník tedy nadále může učinit své podání na stavební úřad nebo dotčený orgán v listinné podobě. Nutno dodat, že v porovnání s „papírovými“ formuláři skýtá použití interaktivního formuláře přístupného na portálu zřejmou výhodu, neboť interaktivní formulář povede žadatele k vyplňování pouze relevantních údajů. I v tomto ohledu se tak naplňuje všeobecný trend atraktivnosti digitalizace procesů a dokumentů.

Portál poskytne přihlášenému uživateli přehled o tom, jaké procesní kroky v jeho věci stavební úřad, případně dotčený orgán, učinil, jaké další písemnosti ve věci přijal, případně kdo se již k jeho podání vyjádřil a jakou lhůtu nesmí promeškat. Portál také umožní stavebníkovi přístup ke všem dokumentům k jeho stavebnímu řízení.

Stavebníci se běžně nechávají v řízení před stavebními úřady nebo dotčenými orgány zastupovat. Do doby zavedení nového Registru zastupování (ReZa), který prokazování zastupování výrazně zjednoduší, bude zastupující osoba prokazovat oprávnění k zastupování stavebníka po přihlášení do portálu naskenovaným dokumentem (plnou mocí apod.).

Další vítanou funkcí zvyšující informační komfort pro veřejnost představuje možnost zaslání notifikací účastníkovi řízení například e-mailem či případně SMS. Při dalším rozvoji bude možné takto oslovit i potenciálního účastníka řízení (spolek) o zahájení řízení vybraným stavebním úřadem.

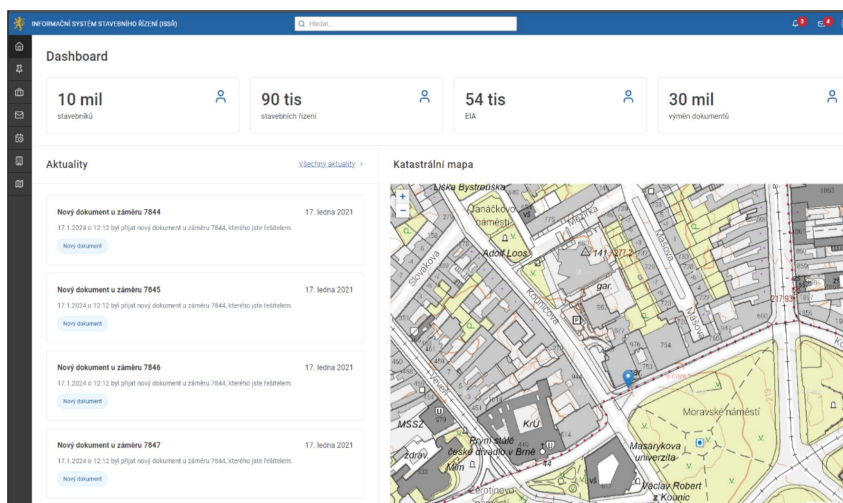
Informační systém stavebního řízení

Zavedení jednoho agendového informačního systému pro všechny stavební úřady a pro dotčené orgány je mimořádně složitým úkolem technickým, práv-

TÉMA

ním, finančním, organizačním i politickým. Důvody pro realizaci agendového informačního systému jsou však zřejmé a obecně srozumitelné: cílem je zajistit ve stavebních řízeních probíhající v České republice jednodušší předávání projektových dokumentací a jejich jednoznačnou identifikaci, maximálně automatizovat rutinní úkony na stavebních úřadech a dotčených orgánech nebo usnadnit zaměstnancům stavebních úřadů a dotčených orgánů vyhledávání potřebných informací. Úředníci budou díky propojenému datovému fondu agendového informačního systému přistupovat ke katastru nemovitostí, základním registrům, k centrálnímu registru a k digitální mapě veřejné správy. Přidáme-li k tomu benefit v podobě jednoduchého uživatelského prostředí portálu a agendového systému, můžeme očekávat, že digitalizací vytvoříme podmínky pro zrychlení stavebního řízení.

V současnosti je komunikace mezi stavebními úřady, dotčenými orgány, stavebníky a projektanty zatížena neefektivním a časově náročným preposíláním projektových dokumentací, obvykle v různých verzích, které následují po posouzení dotčenými orgány. Velkou část agendy provádějí úředníci manuálně, například při dohledávání účastníků řízení, při vyplňování identifikačních údajů nebo při doručování písemností. Zdržení přináší i dohledávání a ověřování informací v různých informačních systémech a aplikacích. Situaci komplikuje i nedostatečná úroveň výkonu spisové služby, která mnohdy, zvláště



Zdroj: MMR

Informační systém stavebního řízení

u malých stavebních úřadů, neodpovídá stále náročnějším požadavkům na fungování systémů elektronické spisové služby.

oncept jednoho celostátního agendového informačního systému pro stavební úřady a dotčené orgány představuje informační integraci ve stavební správě. Centrální správa dat a jejich sdílení přispěje k větší efektivitě výkonu stavební agendy. Informace o činnostech, úkonech a postupech získaných z informačních systémů stavebních řízení jsou nezbytným předpokladem pro identifikaci systémových i dílčích nedostatků v procesu stavebního řízení a stanou se cenným zdrojem pro koncepční plánování a audit. Jednotnost agendového systému se projeví v možnostech reagovat efektivně a s celostátním dopadem například na změny právních předpisů

nebo při jakýchkoli organizačních změnách.

Nový stavební zákon přinese stavebním úřadům a dotčeným orgánům od 1. 7. 2024 podstatné změny procesní a díky digitalizaci i provozní. Jako každá změna, bude i přechod na práci v nových informačních systémech vyžadovat od těchto zaměstnanců po určité období zvýšené úsilí. Zvýšené nároky v tomto období se očekávají i od ministerstva při zajišťování technické a metodické podpory. Kromě toho bude ministerstvo pracovat na dalším rozvoji nových funkcionalit informačních systémů, neboť digitalizace stavebního řízení je kontinuálním procesem.

*Mgr. Jana Hübschmanová
a kolektiv Odboru digitalizace
a informačních systémů MMR*

ENGLISH ABSTRACT

Current Information on the Digitisation of Building Regulation Proceedings under the New Building Act, by Jana Hübschmanová and collective of authors of the Department of Digitisation and Information Systems of the Ministry of Regional Development

Digitalization of building regulation proceedings aims to simplify and accelerate the processes in the field of building permits. The main tools are the Builder's Portal and the Information System for Building Regulation Proceedings. The tool for the digitisation of spatial planning is represented by the National Geoportal for Spatial Planning, however, this area is not the subject of this text. The Builder's Portal is used for submitting applications for building plan permission, communication with the Building Authority and access to information on ongoing building proceedings. The building management information system integrates data and facilitates the work of Building Authorities and other authorities concerned. Digitisation will bring changes in the work of the authorities and will require increased efforts from them in the initial period. The Ministry will further develop the functionalities of the information systems and provide both technical and methodological support. The expected results of digitisation shall include simplification and speeding up of building regulation proceedings, increased transparency, increased work efficiency of the authorities and better accessibility of information for builders.